

DESTEKTEN YOKSUN KALMA
TAZMİNAT HESAPLAMALARINDA
AKTÜARYEL YÖNTEM

VE

UYGULAMADA YAŞANAN
SORUNLAR

Aktüer Belkıs ERŞEN

14 Mart 2009 (Panel)

Aktüerler Derneği

Lynne Rosansky
(uluslararası iş ilişkilerinde uzman)

Dünya çapındaki kuruluşlar sürekli
olarak
derlenmiş veriler ırmağında
yıkanırlar

Genel olarak
ölümle veya sakatlanmayla sonuçlanan
kazalar sonucunda
destekten yoksun kalma tazminatı
hesaplanmaktadır.

Prensipte biz aktüerler verilen donelere karşılık kişi hayatta kalsa idi geride kalanlara veya malul kalmasa idi kendisine gelecekte olası hak edilecek gelirlerinin bugünkü **peşin değerini** hesaplarız. Hesaplamanın yapılabilmesi için ise kişiler ile ilgili veriler biz aktüerlere/bilirkişilere sağlanmalıdır. Bizler bu veriler için yorum yapmamalıyız. Nasıl ki hesaplamalar işbu bilim dalını yürüten aktüerler veya aktüaryel metodları kullanarak bilirkişiler tarafından yapılmalı ise yorumlar da hukuksal zemine oturmalıdır ve hukukçular tarafından yapılmalıdır.

HESAP YAPILABİLMESİ İÇİN GEREKLİ VERİLER ;

- Zarar veren kişi veya kurumun kusur oranı,
- Zarar gören kişinin (Ölen veya Malul kalan) doğum tarihi, mesleği, yıllık net gelir durumu,
- Zarar gören kişi vefat etti ise ; geride kalan ve zarar görenin desteğinden mahrum kalan kişilerin doğum tarihleri, cinsiyeti ve yakınlık konumu
- Zarar gören kişi malul kaldı ise; malulluk oranı
- SGK tarafından bağlanan aylık/lar

Varsayımlar

Biz aktüerlere/bilirkişilere işbu bilgiler somut olarak verildikten sonra bizler varsayıma dayalı olarak hesaplamalar yapmaktayız. Bu varsayımlar kuşkusuz hukuki normlara uygun olacak şekilde ele alınmaktadır ve hukukçular tarafından uygunluğu belirlenen kriterlerdir..

Sorumluluk

- Aktüer-Bilirkişi, Şirket tarafından sağlanan verilerin güvenilirliğinden sorumlu değildir.
- Aktüer-Bilirkişi , kullanılan varsayım/ lar ve formüllerden sorumludur.

FORMÜLLER

- Formüllerin sonuçlarını etkileyen 2 önemli parametre
  1. Teknik faiz
  2. Mortalite tablosu

Teknik faiz

- T.C. Yargıtay 4. Hukuk Dairesi tarafından düzenlenen Yargıtay ilamı aşağıda yazılı yöntem üzerinden destekten yoksun kalma tazminatı hesaplanmasını talep etmiştir.
- “ O halde bilinmeyen döneme ait gerçek zararın ve hüküm altına alınacak tazminat miktarının belirlenmesi için, **raporun düzenlendiği tarihte bilinen son gelir miktarı esas alınmalı** ve her yılın toplam geliri %10 oranında artırılmalı ve yine %10 oranında indirilmek suretiyle hesaplama yapılmalıdır. “

Peşin değer

- Faiz oranı = %10
- Ana Para 100.- TL
- Bir yıl sonra %10 yıllık faizle elde edilecek para = Faizli para
- = $100 \times 1.10 = 110$ TL
- Bir yıllık iskonto değeri = $1/1.10 = 0,9091$
- Bir yıl sonra elde edilecek 110 TL'nin bugünkü peşin değeri = $110 \times 0,9091 = 100.-$ TL
- Sonuç itibariyle faiz ve iskonto birbirinin tersi olduğu için sonuca etkisi sıfır olacaktır.

BEYNELMİEL matematik Kuralı

$$\text{Faizli değer} = 1 \times (1 + \text{faiz oranı})$$

$$\text{İskonto \% si} = 1 / (1 + \text{faiz oranı})$$

$$\text{Bugünkü değer} = \text{faizli değer} \times \text{iskonto \%si}$$

$$1 \times (1 + \text{faiz oranı}) \times \frac{1}{(1 + \text{faiz oranı})}$$

$$= 1$$

Aktüaryel olmayan ve aktüerler dışında uygulanan yöntem

➤ Parametreler

➤ Geride kalan kişi yaşı = 28

➤ Destek süresi = 5 sene

➤ Aylık asgari net ücret 537,12TL ,yıllık asgari net ücret 6.445,44TL

➤ Destek oranı %50

➤ Kusur oranı = %100

Devreler		Yıllık Net gelir (%10 artış ile)	1/kn	1/kn iskontolu değer	destek oranı %50
2009-	2010	7.089,98	0,909091	6445,44	3.222,72
2010-	2011	7.798,98	0,826446	6445,44	3.222,72
2011-	2012	8.578,88	0,751315	6445,44	3.222,72
2012-	2013	9.436,77	0,683013	6445,44	3.222,72
2013-	2014	10.380,45	0,620921	6445,44	3.222,72
					16.113,60

Kısa yol

➤ **6.445,44**   **x**

➤ **5 sene**   **x**

➤ **%50 (destek oranı) =**

✓ **16.113,60TL**

Aktüaryel metod ile hesaplama

- Mortalite tablosunu gerçek anlamda kullanarak hesaplama yapmak,
- Mortalite tablosundan sadece muhtemel yaşam süresi almak ve bu süreyi kullanmak doğru değildir.
- Her yaşın hayatta kalma ihtimali farklıdır.

Her sene geride kalan kişiye ödenecek tutar
: **6.445,44 x %50 = 3.222,72TL**

- 28 yaşındaki bir kişinin 28 yaşında hayatta kalma ihtimali = $l_{28} / l_{28} = 1$
- 1 sene sonra bu kişinin hayatta kalma şansı = $l_{29} / l_{28} = 99,48\%$
- 2 sene sonra bu kişinin hayatta kalma şansı = $l_{30} / l_{28} = 98,96\%$
- 3 sene sonra bu kişinin hayatta kalma şansı = $l_{31} / l_{28} = 98,44\%$
- 4 sene sonra bu kişinin hayatta kalma şansı = $l_{32} / l_{28} = 97,90\%$

Hayatta kalma olasılıkları ile her sene ödenecek tutarın çarpılması .

$$\text{➤ } (3.222,72 \times 1) + (3.222,72 \times 99,48\%) +$$

$$(3.222,72 \times 98,96\%) + (3.222,72 \times 98,44\%)+$$

$$(3.222,72 \times 97,90\%) =$$

$$\text{➤ } 3.222,72 \times (1+ 99,48\% + 98,96\% + 98,44\% + 97,90\%)$$

$$\checkmark = \mathbf{15.945,61}$$

Karşılaştırma

- Aktüaryel OLMAYAN yöntemle hesaplama
16.113,60TL
- Aktüaryel metodla hesaplama
15.945,61TL
- **Sapma derecesi = %1,05**

5 ile 30 sene arası

Yaş	28	28	28	28	28	28
Destek süresi	5	10	15	20	25	30
Aktüaryel olmayan	16.113,60	32.227,20	48.340,80	64.454,40	80.568,00	96.681,60
Aktüaryel (PMF0%)	15.945,61	31.450,97	46.457,42	60.864,19	74.531,30	87.269,10
Fazla hesaplanan	167,99	776,23	1.883,38	3.590,21	6.036,70	9.412,50
Sapma derecesi	1,05%	2,47%	4,05%	5,90%	8,10%	10,79%

Aynı süreler ile daha yaşlı kişi hesaplama yapalım.

Yaş	38	38	38	38	38	38
Destek süresi	5	10	15	20	25	30
Aktüaryel olmayan	16.113,60	32.227,20	48.340,80	64.454,40	80.568,00	96.681,60
Aktüaryel (PMF0%)	15.888,70	31.142,48	45.613,10	59.099,78	71.330,41	81.938,75
Fazla hesaplanan	224,9	1.084,72	2.727,70	5.354,62	9.237,59	14.742,85
Sapma derecesi	1,42%	3,48%	5,98%	9,06%	12,95%	17,99%

Aynı süreler ile daha yaşlı kişi hesaplama yapalım

Yaş	48	48	48	48	48	48
Destek süresi	5	10	15	20	25	30
Aktüaryel olmayan	16.113,60	32.227,20	48.340,80	64.454,40	80.568,00	96.681,60
Aktüaryel (PMF0%)	15.742,52	30.414,61	43.720,26	55.261,02	64.543,98	71.126,25
Fazla hesaplanan	371,08	1.812,59	4.620,54	9.193,38	16.024,02	25.555,35
Sapma derecesi	2,36%	5,96%	10,57%	16,64%	24,83%	35,93%

sonuç

Yaş ve süre arttıkça sapma derecesi yüksek çıkmaktadır.

Sonuca direkt etki eden yaşam olasılığı farkı

28 yaşında olan bir kişinin gelecek 5 yıl için yaşam olasılığı ile hesaplamalar karşılaştırıldığında;

- Aktüaryel olmayan çalışmada beher yaşın yaşam olasılığı **dikkate alınmamıştır** ve 5 sene kullanılmıştır.
- Aktüaryel metod ile yapılan çalışmada beher yaşın yaşam olasılığı **dikkate alınmış** ve 4,9479 sene kullanılmıştır.

Hatırlama-aktüaryel hesaplama

- Hayatta kalma olasılıkları ile her sene ödenecek tutarın çarpılması .

$$(3.222,72 \times 1) + (3.222,72 \times 99,48\%) + (3.222,72 \times 98,96\%) + (3.222,72 \times 98,44\%)+ (3.222,72 \times 97,90\%) =$$

$$3.222,72 \times (1+ 99,48\% + 98,96\% + 98,44\% + 97,90\%)$$

$$= \mathbf{15.945,61}$$

Aktüaryel hesaplama

- **Burada** ($1 + 99,48\% + 98,96\% + 98,44\% + 97,90\%$) formülünü kısaltalım
- ($1 + 99,48\% + 98,96\% + 98,44\% + 97,90\%$) = $494,79\% = 4,9479$
- Bu uzun formülün kısa yolu ;
- Teknik faiz %0 olan tabloya göre
- $(N28-N33) / D28 = 4,9479$

Sonuç itibariyle, Basit olarak

- $(N_{\text{şimdiki yaş}} - N_{\text{destek süresinin bittiği yaş}}) / D_{\text{şimdiki yaş}}$ formülü ile
- Yıllık gelir ile destek oranı çarpılmalıdır.
- $\{(N_{\text{şimdiki yaş}} - N_{\text{destek süresinin bittiği yaş}}) / D_{\text{şimdiki yaş}}\} \times \text{yıllık gelir} \times \text{destek oranı}$

Örnek : Geride kalan bir anne ve çocuğu var ve çocuğa desteklik kesilince yarısı annenin payına eklenecek.

- Yıllık gelir = 6.000TL
- anne yaş = 30 (destek süresi 38 sene)
- çocuk yaş = 10 (destek süresi = 12 sene)
- çocuk destek pay = %25
- anne destek pay = (%100-%25)/2 = %37,5

- ❖ yıllık gelir x $\left\{ \frac{(\text{Nşimdiki yaş,anne} - \text{Nçocuğun desteği bittiğinde anne yaş})}{\text{Dşimdiki yaş,anne}} \right\}$ x anne destek oranı
- +
- ❖ yıllık gelir x $\left\{ \frac{(\text{Nçocuğun desteği bittiğinde anne yaş} - \text{Ndestek süresinin bittiği yaş,anne})}{\text{Dşimdiki yaş,anne}} \right\}$ x (anne destek oranı + çocuk destek oranı /2)

$$6.000 \times \left\{ \frac{(N30 - N42)}{D30} \times \%37,5 \right\} + 6.000 \times \left\{ \frac{(N42 - N68)}{D30} \times \%50 \right\}$$

X kusur % si

TÜKETİCİ ENDEKS ARTIŞ ORANLARI

Dönem	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ocak	35,92%	73,16%	26,15%	16,27%	9,23%	7,93%	9,93%	8,17%
Şubat	33,42%	73,08%	26,65%	14,44%	8,69%	8,14%	10,16%	9,10%
Mart	37,51%	65,11%	29,11%	11,91%	7,94%	8,16%	10,86%	9,15%
Nisan	48,27%	52,72%	29,19%	10,06%	8,18%	8,83%	10,72%	9,66%
Mayıs	52,39%	46,22%	30,67%	8,59%	8,70%	9,86%	9,23%	10,74%
Haziran	56,10%	42,60%	29,75%	8,57%	8,96%	10,12%	8,60%	10,61%
Temmuz	56,33%	41,30%	27,67%	9,22%	7,82%	11,69%	6,90%	12,06%
Ağustos	57,50%	40,20%	25,21%	9,69%	7,91%	10,26%	7,39%	11,77%
Eylül	61,80%	37,00%	23,25%	8,54%	8,00%	10,55%	7,12%	11,13%
Ekim	66,47%	33,40%	20,77%	9,25%	7,52%	9,98%	7,70%	11,99%
Kasım	67,29%	31,80%	19,16%	9,07%	7,61%	9,86%	8,40%	10,76%
Aralık	68,53%	29,51%	18,27%	8,67%	7,72%	9,65%	8,39%	10,06%

YILLIK FAİZ ORANLARI (TCMB)

Dönem	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ocak	45,20%	61,60%	48,55%	25,63%	21,12%	19,54%	23,71%	21,15%
Şubat	53,80%	61,40%	48,55%	24,39%	19,74%	19,24%	22,93%	21,22%
Mart	77,60%	58,30%	48,89%	22,81%	19,45%	19,07%	23,02%	21,12%
Nisan	68,40%	52,70%	48,60%	22,77%	18,76%	17,97%	22,48%	21,12%
Mayıs	62,00%	49,60%	45,34%	23,33%	19,10%	17,77%	22,43%	21,62%
Haziran	60,70%	52,04%	42,73%	23,87%	20,31%	21,74%	22,40%	22,66%
Temmuz	60,00%	52,70%	41,21%	24,32%	20,01%	23,58%	22,30%	23,05%
Ağustos	61,30%	53,13%	38,19%	24,40%	19,94%	23,70%	22,08%	22,97%
Eylül	66,60%	53,34%	34,30%	23,40%	19,92%	23,72%	22,03%	23,86%
Ekim	65,00%	53,83%	29,23%	23,18%	19,93%	23,83%	21,66%	24,98%
Kasım	62,50%	49,59%	29,13%	23,20%	19,89%	23,74%	21,00%	25,67%
Aralık	62,50%	48,19%	28,59%	22,06%	20,38%	23,72%	21,03%	25,68%

REEL GETİRİ ORANLARI

Dönem	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Ocak	6,83%	-6,68%	17,76%	8,05%	10,88%	10,75%	12,54%	12,00%
Şubat	15,28%	-6,75%	17,29%	8,70%	10,16%	10,26%	11,59%	11,10%
Mart	29,15%	-4,12%	15,32%	9,74%	10,66%	10,09%	10,97%	10,96%
Nisan	13,58%	-0,01%	15,02%	11,54%	9,78%	8,40%	10,62%	10,45%
Mayıs	6,31%	2,31%	11,22%	13,57%	9,57%	7,20%	12,09%	9,82%
Haziran	2,95%	6,62%	10,00%	14,10%	10,42%	10,55%	12,71%	10,89%
Temmuz	2,35%	8,07%	10,61%	13,83%	11,30%	10,64%	14,41%	9,80%
Ağustos	2,41%	9,22%	10,37%	13,41%	11,15%	12,19%	13,67%	10,02%
Eylül	2,97%	11,93%	8,96%	13,69%	11,04%	11,92%	13,91%	11,46%
Ekim	-0,88%	15,31%	7,01%	12,75%	11,54%	12,59%	12,96%	11,60%
Kasım	-2,86%	13,50%	8,37%	12,96%	11,41%	12,64%	11,62%	13,46%
Aralık	-3,58%	14,42%	8,72%	12,32%	11,76%	12,83%	11,66%	14,19%

28 yaş ve 5 -30 sene aralığı

	28	28	28	28	28	28
Yaş	28	28	28	28	28	28
Destek süresi	5	10	15	20	25	30
Aktüaryel olmayan	16.113,60	32.227,20	48.340,80	64.454,40	80.568,00	96.681,60
Aktüaryel (PMF%2)	15.335,65	28.842,49	40.682,98	50.979,55	59.827,66	67.298,04
Fazla hesaplanan	777,95	3.384,71	7.657,82	13.474,85	20.740,34	29.383,56
Sapma derecesi	5,07%	11,74%	18,82%	26,43%	34,67%	43,66%

Aynı süreler ile daha yaşlı kişi hesaplama yapalım.

Yaş	38	38	38	38	38	38
Destek süresi	5	10	15	20	25	30
Aktüaryel olmayan	16.113,60	32.227,20	48.340,80	64.454,40	80.568,00	96.681,60
Aktüaryel (PMF%2)	15.282,07	28.571,45	39.991,36	49.633,09	57.554,69	63.780,73
Fazla hesaplanan	831,53	3.655,75	8.349,44	14.821,31	23.013,31	32.900,87
Sapma derecesi	5,44%	12,80%	20,88%	29,86%	39,99%	51,58%

Aynı süreler ile daha yaşlı kişi hesaplama yapalım.

Yaş	48	48	48	48	48	48
Destek süresi	5	10	15	20	25	30
Aktüaryel olmayan	16.113,60	32.227,20	48.340,80	64.454,40	80.568,00	96.681,60
Aktüaryel (PMF%2)	15.144,38	27.930,65	38.435,79	46.692,37	52.712,12	56.583,26
Fazla hesaplanan	969,22	4.296,55	9.905,01	17.762,03	27.855,88	40.098,34
Sapma derecesi	6,40%	15,38%	25,77%	38,04%	52,85%	70,87%

Mortalite tablosu etkisi

%2 teknik faizli ve CSO 1953-1958 mortalite tablosu sonuçları

28 yaş ve 5-30 sene aralığı

Yaş	28	28	28	28	28	28
Destek süresi	5	10	15	20	25	30
Aktüaryel olmayan	16.113,60	32.227,20	48.340,80	64.454,40	80.568,00	96.681,60
Aktüaryel CSO%2	15.430,90	29.249,51	41.587,02	52.528,12	62.122,49	70.384,00
Fazla hesaplanan	682,7	2.977,69	6.753,78	11.926,28	18.445,51	26.297,60
Sapma derecesi	4,42%	10,18%	16,24%	22,70%	29,69%	37,36%

Aynı süreler ile daha yaşlı kişi hesaplama yapalım.

Yaş	38	38	38	38	38	38
Destek süresi	5	10	15	20	25	30
Aktüaryel olmayan	16.113,60	32.227,20	48.340,80	64.454,40	80.568,00	96.681,60
Aktüaryel CSO%2	15.395,09	29.047,68	41.019,80	51.328,74	59.955,56	66.857,52
Fazla hesaplanan	718,51	3.179,52	7.321,00	13.125,66	20.612,44	29.824,08
Sapma derecesi	4,67%	10,95%	17,85%	25,57%	34,38%	44,61%

Aynı süreler ile daha yaşlı kişi hesaplama yapalım.

Yaş	48	48	48	48	48	48
Destek süresi	5	10	15	20	25	30
Aktüaryel olmayan	16.113,60	32.227,20	48.340,80	64.454,40	80.568,00	96.681,60
Aktüaryel CSO%2	15.264,09	28.407,67	39.406,61	48.206,41	54.764,01	59.162,14
Fazla hesaplanan	849,51	3.819,53	8.934,19	16.247,99	25.803,99	37.519,46
Sapma derecesi	5,57%	13,45%	22,67%	33,71%	47,12%	63,42%

Sonuç itibariyle

%2 teknik faiz li CSO 1958 tablosu ile çalışılmasını önermekteyim.

Parametrelerde yaşanan sıkıntılar

- Hesaplamaların hesap tarihi itibariyle geçerli olan ücret üzerinden yapılması gereklidir. Ülkemizde ücretlerdeki artış genel olarak yatırım getirilerinden 3-4 puan daha az olmaktadır. Kaza tarihinden 2 yıl sonra hesap yapılacak ise bu demektir ki henüz bu tazminatı ödemekle yükümlü olan kurum veya kişi ödeme yapmamıştır ve bu nedenle paranın alım gücünün korunması ilkesi gereği zarar görenin mağdur olmaması için ve zarar verenin haksız mali kar elde etmesinin önüne geçilebilmesi için hesap tarihi itibariyle ücretlendirme yapılmalıdır. Kaza tarihi itibariyle geçerli olan ücret üzerinden hesap yapılacak ise hesap tarihinden ödeme tarihine kadar geçen süre için faizlendirme yapılmalıdır ve yapılmaktadır. Matematiksel olarak sonuç değişmeyecektir.

Parametrelerde yaşanan sıkıntılar

- Kaza tarihinden 2 sene sonra hesap yapılıyor ise hesap tarihi itibariyle geçerli koşullar üzerinden hesaplamalar yapılmalıdır. Örneğin kaza tarihinde geride kalan eşi ve 2 çocuğu ise ve hesap tarihi itibariyle eşi evlenmiş ise kaza tarihinden evlenme tarihine kadar destekten yararlandırılmalıdır.

Geçen (İşlemiş) süre

- Tanımı: Kaza tarihi ile hesap tarihi arasından geçen süre
- Kaza tarihi ile cari yıl sonu arasında geçen süre hesaplanmaktadır. (Doğru değildir)
- Şubat 2009 tarihi itibariyle yapılan çalışmalarda bile kaza tarihi ile 31.12.2009 arası hesaplanmaktadır.

Dönemsellik ilkesi

- Sigorta şirketi ödemeyi geçmiş tarihte yapmış olsa bile ödeme yapıldığı hiç düşünülmeden hesap tarihi itibarıyla yürürlükte olan asgari ücret ile hesaplama yapıp şirketin ödediği tutar tenzil edilmektedir. (Doğru değildir.)

Dönemsellik ilkesi

- Yapılması gereken,
- Şirketin ödeme yaptığı tarih itibariyle hesaplama yapılmalı
- Fark var ise
- Bu fark tutarı, hesaplamanın yapıldığı tarihteki gelirin şirketin ödeme yaptığı tarihteki aylık gelire göre artış oranı kadar arttırılmalıdır.

Evlenme ihtimali

- kadın/yaş evlenme şansı %
- 17-20 52
- 21-25 40
- 26-30 27
- 31-35 17
- 36-40 9
- 41-50 2
- 51-55 1
- Reşit olmayan beher çocuk için yukarıda yazılı orandan % 5 indirim yapılır.*****
- Ekekler için bu tablo %50 ağırlaştırılır.

Desteklik pay oranları

- 1 çocuk %25
- 2 çocuk, beher çocuk için %15
- 3 çocuk ve sonrası beher çocuk için %10
- ancak asgari kendisine %25
- Kalan %50 ve %50 kendisi ve eşine

Geride sadece çocuk/lar kaldı ise

- Toplamı %60'ı geçmeyecek şekilde çocuk sayısına göre dağıtım.

Yararlanma süresi :

- Vefat eden kişinin muhtemel yaşam süresinden ve geride kalan kişinin muhtemel yaşam süresinden fazla olmayacak şekilde geride kalanlar ise destek süresi belirlenmelidir.
- Örneğin vefat eden kişi 50 yaşında ve muhtemel yaşam süresi 22 sene ve Geride kalan eşinin yaşı 45 ve muhtemel yaşam süresi 26 ise ;

Vefat eden kişi yaşasa idi en fazla kendi yaşam süresi kadar geride kalan eşine destek olabileceği için eşinin yararlanma süresi 22 sene olacaktır. Veya

- Eşinin yaşı 60 ve muhtemel yaşam süresi 15 ise;

Vefat eden kişi yaşasa idi en fazla 15 sene eşine destek olabilecekti bu nedenle eşinin yararlanma süresi 15 sene olacaktır.

C. L. GASCOIGNE

Kabul edilen bir yanlışlık, kazanılmış bir zaferdir.

Sabırla dinlediđiniz için

TEŞEKKÜR EDERİM.

Belkıs Sema Erşen-Aktüer